

Depremle Yaşamak

**Bilim
Çocuk**

Bilim Çocuk

Sahibi TUBİTAK Adına Başkan Namik Kemal Pak	Araştırma ve Yazı Grubu Gülşün Akbaba Alp Aksoğlu Selçuk Aksoğlu Murat Dincan Özgür Ergin Ayşegül Yılmaz Güneş Özgür Kuruçulu Akem Özaygen Zuhur Özer Armağan Koçer Sağırdoğu Özgür Tok Gökhan Tok Elif Yılmaz Aşlı Zümrü	Teknik Hazırlık Grubu Fulya Aktüre İnci Karakul Aytaç Kaya Biren Kızıldağ Yılmaz Özben Seval Özgül Yiğit Özgür Nurcan Öztop Cemal Tüngür	Bilimsel Danışma Kurulu Dr. Murat Akay Prof. Dr. Metin Çakmakçı Prof. Dr. Tekin Denel Prof. Dr. Aslı Güner Prof. Dr. Osman Kadiroğlu Prof. Dr. H. Ünal Nalbantoğlu
Genel Yayın Yönetmeni Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Zafer Karaca	Yayın Danışmanları Emel Özdemir Suha Selamoğlu	Okur İlişkileri Tuba Aksoğlu Sema Subaşı Zelha Tünel	Popüler Bilim Kitapları Yayın Koordinatörü Sedat Sezgen
Yayın Koordinatörü Didem Sanyel Crosby	Koordinasyon Grubu İlhami Buğdaycı Raif Gürlek Çağlar Sunay	İdari Hizmetler Kemal Çetinkaya	Yayın Grubu Barış Beçkarlı Sevil Kıvan Özlem Özbil

Yazma Adresi

Bilim Çocuk Dergisi PK-156 Kavaklıdere Ankara
Tel: (312) 427 06 25 (Yazı İşleri) Tel: (312) 427 76 51 (Yazı İşleri) Tel: (312) 467 72 11 (Popüler Bilim Kitapları)
Tel: (312) 468 53 00 (TUBİTAK Santral) Faks: (312) 427 66 77 (Yazı İşleri)
e-posta: cocuk@biltek.tubitak.gov.tr internet: www.biltek.tubitak.gov.tr/cocuk

Satış-Abone- Dağıtım

Tel: (312) 427 33 21 Faks: (312) 427 13 36

ISSN 977-1301-7462

Fiyatı: 400 000 TL (KDV dahil)

Baskı: Pro-Mat Basım Yayın A.Ş. - Dağıtım: Biryay Dağıtım A.Ş.

Reklam: Medya C

Genel Müdür Gülbün Erduran / Genel Müdür Yrd. Servda Çoban / Reklam Müdürü Pınar Bahçekapılı
Tel: (212) 513 84 60-61 / Faks: 513 84 63 Tünelci Cad. 39/41 Çarşıoğlu-İstanbul

Bilim Çocuk Dergisi'nde yayınlanan her türlü yazı-görüntü materyali izlenim ve kaynak göstermek amacıyla kullanılabilir.
Bilim Çocuk Dergisi, Milli Eğitim Bakanlığı (Teftişler Dergisi, 30.11.1970, sayfa 4078, karar no: 10247) tarafından ilave ve dergi olarak;
Genel Kurmay Başkanlığı (7 Şubat 1979, HRK: 4013-22-79 Egr. Kıs. Ş. sayı: Np.83) tarafından Silahlı Kuvvetler personeline tavsiye edilmiştir.

Hazırlayan: Didem Sanyel Crosby - Konu Danışmanı: Prof. Dr. Aykut Barka - Tasarım: Ödül Evren Tüngür - Deprem Resimlemeleri: Yiğit Özgür

"Hazırlanın, deprem olacak!"... Pek çok bilim adamı, bir deprem olmadan önce bu cümleyi söyleyebilmeyi çok ister. Ancak ne yazık ki depremin tam olarak hangi gün ve hangi saatte olacağını söyleyebilen hiçbir bilim adamı yok. Depremin ne zaman olacağını bilmediğimizden de gafil avlanmamız her zaman olası. Bu yüzden depremden daha çok zarar görürüz.

Depremden zarar görme olasılığımızı artıran başka nedenler de vardır. Sözgelimi, 1. derece deprem bölgesinde yaşıyorsak depremden daha sık, daha şiddetli zarar görebiliriz. Evimizin, okulumuzun sağlam yapılmış olması zararı azaltabilir. Bununla birlikte, kendimizi korumak için yapabileceğimiz pek çok şey var.

Depremden daha az zarar görmek için şimdiden bir plan yapmamız en akla yakın iş. Üstelik, planın kendi yaşadığımız yere uygun olması da şart. Bunu da ancak herkes kendisi yapabilir, çünkü yaşadığımız yeri bizden iyi kimse bilemez. Sizin bütün dikkatinizi toplayıp, eğer bir deprem olursa, nerede, nasıl davranacağınızı planlamanıza yardımcı olmak istiyoruz.

Bu not defterini bu nedenle hazırladık. Bu defteri doldurduğunuzda bir deprem planınız olacak. Buraya yazdıklarınızı ve önerdiğimiz uygulamaları da en az altı ayda bir yineleyin ve gerekiyorsa güncelleyin. Deprem sırasında ne hissedeceğinizi, korkup korkmayacağınızı şimdiden kestirmek güç; ama uzmanlar bu tür hazırlıkların çok işe yaradığını söylüyorlar. Sizden isteğimiz bu planı ailenizle birlikte yapmanız. "Aile takımı"nızı kurarak işe başlayın ve takım olarak evinizi bir de bu gözle inceleyin. Depremden galip çıktığınızda "Aileniz:1; Deprem:0" olacaktır.

Deprem Sırasında.....

Unutmayın!..

Deprem sırasında her şey çok hızlı geliştiğinden, düşünme süreniz çok kısa.

Önce bir gürültü duyulur; ardından sarsıntı başlar.

Esas yıkıcı sarsıntı birkaç saniye sonra gelir.

Çoğunlukla yalnızca birkaç adım atılabilir.

En hızlı biçimde güvenli bir yere ulaşp, en güvenli pozisyonu almak gerekir.

Başınızın ense kısmı öncelikle korumanız gereken bölgedir.

ÇÖMELME OYUNU

GÜVENLİ BİR YER BUL VE ÇÖMEL

BAŞINI KORU

SAĞLAM BİR YERE TUTUN

BİRKAÇ KEZ DERİN SOLUK AL VE VER; SAKİNLEŞ

SARSINTI BİTENE DEĞİN KİPİRDAMADAN YERİNDE KAL

Bu aşamaları evde bir oyun gibi yineleyerek hızınızı artırabilirsiniz. Bu oyuna büyüklerinizin de katılmasını öneririz.

- Biri, hiç beklenmedik bir zamanda "Deprem!" diye bağırır.
- Bunu duyar duymaz herkes en yakınındaki, en güvenli yere, en hızlı biçimde gider.
- Herkesin gittiği yerin ne kadar güvenli olduğu tartışılır.
- En az güvenli yere giden ve en yavaş olanlar oyunu kaybeder.

Bu oyunda o kişilere ceza verip vermemek size kalmış.

Evimizde.....

Genellikle!..

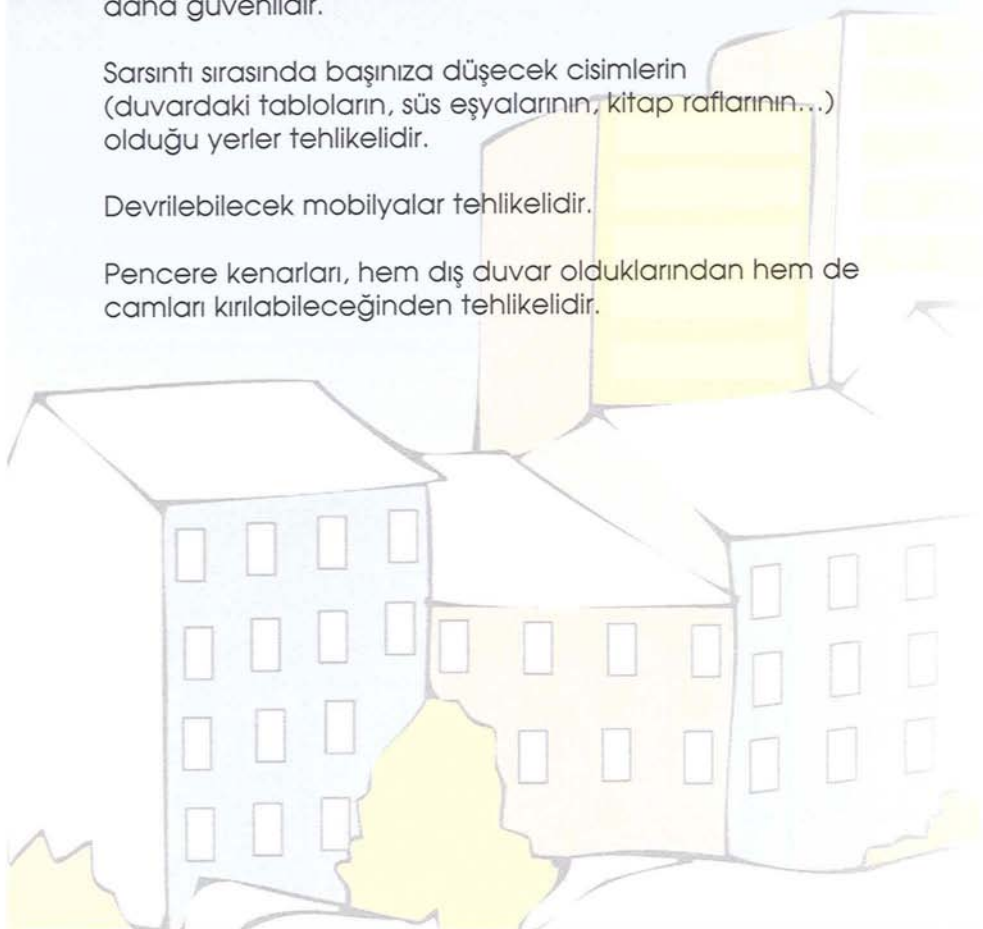
Apartmanların dış duvarları tehlikelidir, iç duvarlara yakın durmaya çalışın.

Koridorlar çoğunlukla iç duvarlarla çevrelendiklerinden daha güvenlidir.

Sarsıntı sırasında başınıza düşecek cisimlerin (duvardaki tabloların, süs eşyalarının, kitap raflarının...) olduğu yerler tehlikelidir.

Devrilebilecek mobilyalar tehlikelidir.

Pencere kenarları, hem dış duvar olduklarından hem de camları kırılabileceğinden tehlikelidir.

Evimizdeki en güvenli yerler:

Odamda

.....

.....

Salonda

.....

.....

Oturma odasında

.....

.....

Banyo / Tuvalette

.....

.....

Mutfakta

.....

.....

Gittiğiniz başka yerlerde de güvenli yerleri belirleyin.

Yatağımın çevresinde, deprem sırasında üzerime düşebilecek cisimler:

Duvarda asılı olanlar

.....

.....

Raflarda, masa üstünde olanlar

.....

.....

Bunları üzerinize düşemeyecek biçimde yeniden düzenleyin.

Evimizdeki elektrik sigortaları, gaz ve su vanalarının yerleri:

Elektrik sigortaları

.....

.....

Gaz vanası

.....

.....

Su vanası

.....

.....

Depremden sonra eviniz hasar gördüyse bir büyüğünüze elektrik sigortalarını, gaz ve su vanalarını kapatmasını anımsatın, gerekirse yerlerini gösterin.

Kalabalık Yerlerde.....

Genellikle!..

Alışveriş yerlerinde raflardan pek çok cisim düşebilir, bunlar tehlike yaratır.

Sinema ve tiyatrolarda herkesin çok korkarak kapılara koşması yüzünden ezilme tehlikesi olabilir.

En İyisi!..

Çömeltme oyununda yaptığınız gibi en güvenli yere çömelmek, başınızı korumak ve varsa güvenli bir yere tutunmak.

Sakin olmak ve mümkünse başkalarını da sakin olmaları konusunda uyarmak.

Bir büyüğünüzle pazarda alışveriş yaparken deprem olursa nasıl davranırdınız?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Okulunuzda dersteyken deprem olursa ne yapardınız?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Okul planınızı arkadaşlarınız ve öğretmeninizle tartışın. Deprem bittikten sonra ne yapacağınız konusunda öğretmeninizi dinleyin.

Çocuk Bahçesinde.....

Genellikle!..

Açık alanda, deprem sırasında çevrenizdeki apartmanların duvarları dökülüp üstünüze düşebilir, apartmanlara yakın olmak tehlikelidir.

Çocuk bahçesindeki kaydırak, tahterevalli gibi oyun araçları üzerine devrilebilir.

En İyisi!..

Sarsıntı bitene değin çömelme oyununda olduğu gibi:

- çömelin,
başınızı bir şeyle korumaya,
sağlam bir yerlere tutunmaya çalışın.
- Birkaç kez derin soluk alıp verin.
- Hiçbir şey bulamazsanız başınızı elinizle korumaya çalışın.

Sarsıntı bitene kadar bu durumda yer değiştirmeden bekleyin.

Siz her zaman gittiğiniz çocuk bahçesindeyken
deprem olursa nereye çömelir, sarsıntı bittikten sonra
ne yapardınız?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Bunu ailenizle tartışın.

Depremden Sonra.....

Buluşma Yeri...

Depremden sonra ailenizin üyeleri için
buluşma yerleri belirleyin.

Mahallemizde buluşacağımız yer:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Mahallemizin dışında buluşacağımız yer:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Bağlantı İçin Telefon Numarası...

Başka bir kentte yaşayan bir yakınınızın telefonunu ezberleyin. Buluşma yerlerinde birbirinizi bulamazsanız bu numara yoluyla birbirinizden haber alabilirsiniz.

Yakınınızın,

Adı ve Soyadı :

Telefonu :

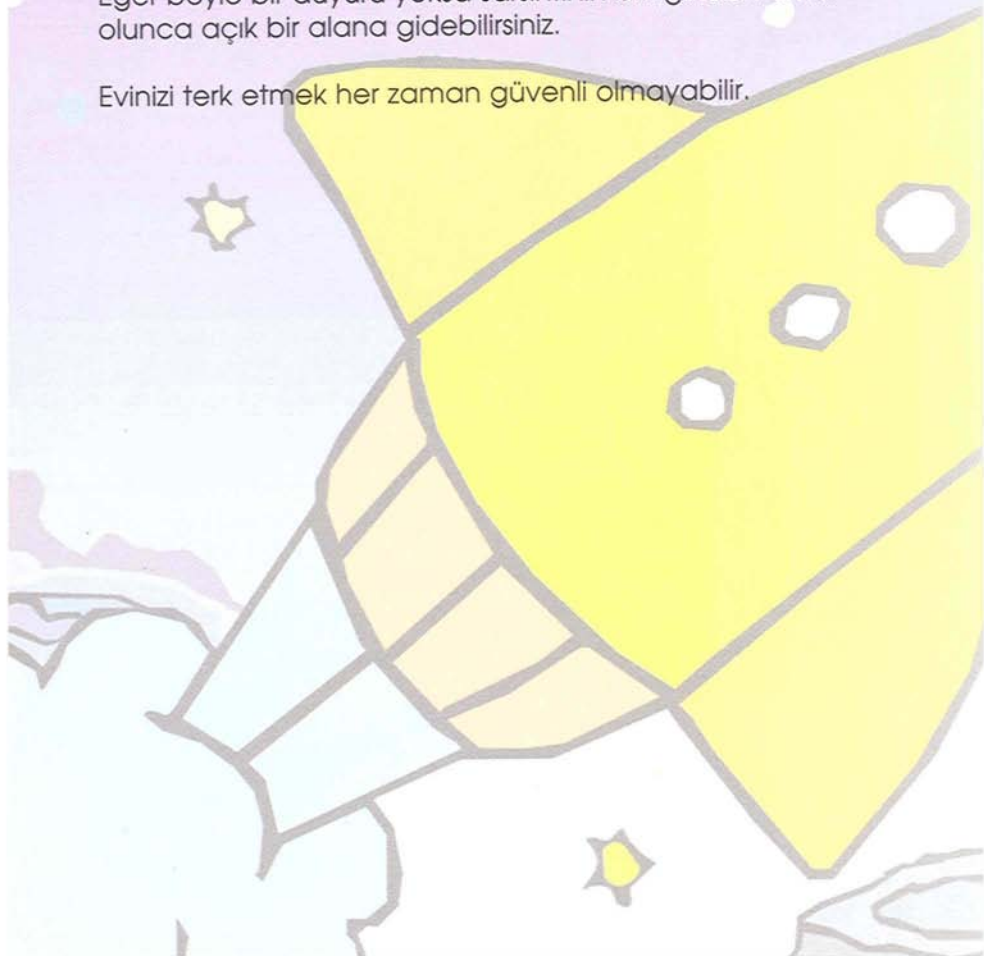
Nereye gideceğim?...

Sarsıntı bitince bulunduğunuz yeri terk etmeden önce çevreden gelen sesleri dinleyin.

Yetkililer size ne yapmanız gerektiğini anons ediyorsa onları dinleyin.

Eğer böyle bir duyuru yoksa sarsıntının bittiğinden emin olunca açık bir alana gidebilirsiniz.

Evinizi terk etmek her zaman güvenli olmayabilir.

Evinizi hangi durumlarda terk etmelisiniz?

This image shows a full page of blank primary-ruled paper. It features multiple sets of horizontal lines designed to help young learners write neatly. Each set consists of a solid top line, a dashed middle line, and a solid bottom line. The background has a subtle color gradient from light blue at the top to yellow at the bottom. A faint watermark logo is visible in the center-left area.

Bunu ailenizle tartışın.

Evimizi Nasıl Terk Ederiz

Genellikle..

Evinizi terk ederken, eğer varsa asansörü kullanmak tehlikelidir.

Merdivenler depremden zarar görmüş olabilir, dışarı çıkmak için merdivenleri kullanmaya karar verdiyseniz dikkatli olun.

Camdan atlamak çoğu durumda tehlikelidir, atlamak zorunda kalırsanız yerde bulunan yumuşak bir şeylerin üzerine atlamaya çalışın.

Evden çıkarken yalın ayak olmamaya çalışın; cam kırıklarına basıp yaralanabilirsiniz.

egim?

Evinizde hangi odayı nerelerden terk edebilirsiniz?

Salon

.....

.....

Yatak odam

.....

.....

Tuvalet / Banyo

.....

.....

Mutfak

.....

.....

Evinize en yakın güvenli açık alan

.....

.....

Bu açık alanın altından bir altgeçit ya da tünel geçmemesine, altının boş olmamasına dikkat edin.

Ne Zaman Evimde Uyuyacağım?

Bazı depremler çok küçüktür, evinize bir şey olmamıştır. Evinizde yaşamayı sürdürebilirsiniz.

Eviniz, içine giremeyeceğiniz kadar yıkılmış olabilir, evinize giremezsiniz.

Eviniz, yıkılmamış olabilir, ama içine girmeniz tehlikeli olabilir.

Güvenlik için!..

Evinize girmek için yetkililerin evinizi görmelerini ve girmenizi onaylamalarını bekleyin.

Bir süre evin dışında yaşamak için hazırlıklı olun.

Dışarıda yaşarken yetkililerin uyarılarını uygulayın.

Bize dışarıda yaşayabilmek için gerekli olabilecek eşyalar:

Pilli el feneri

Pilli radyo

Yedek piller

Battaniye

Su

Konserve yiyecekler ve konserve açacağı

Çöp torbaları

İlkyardım çantası

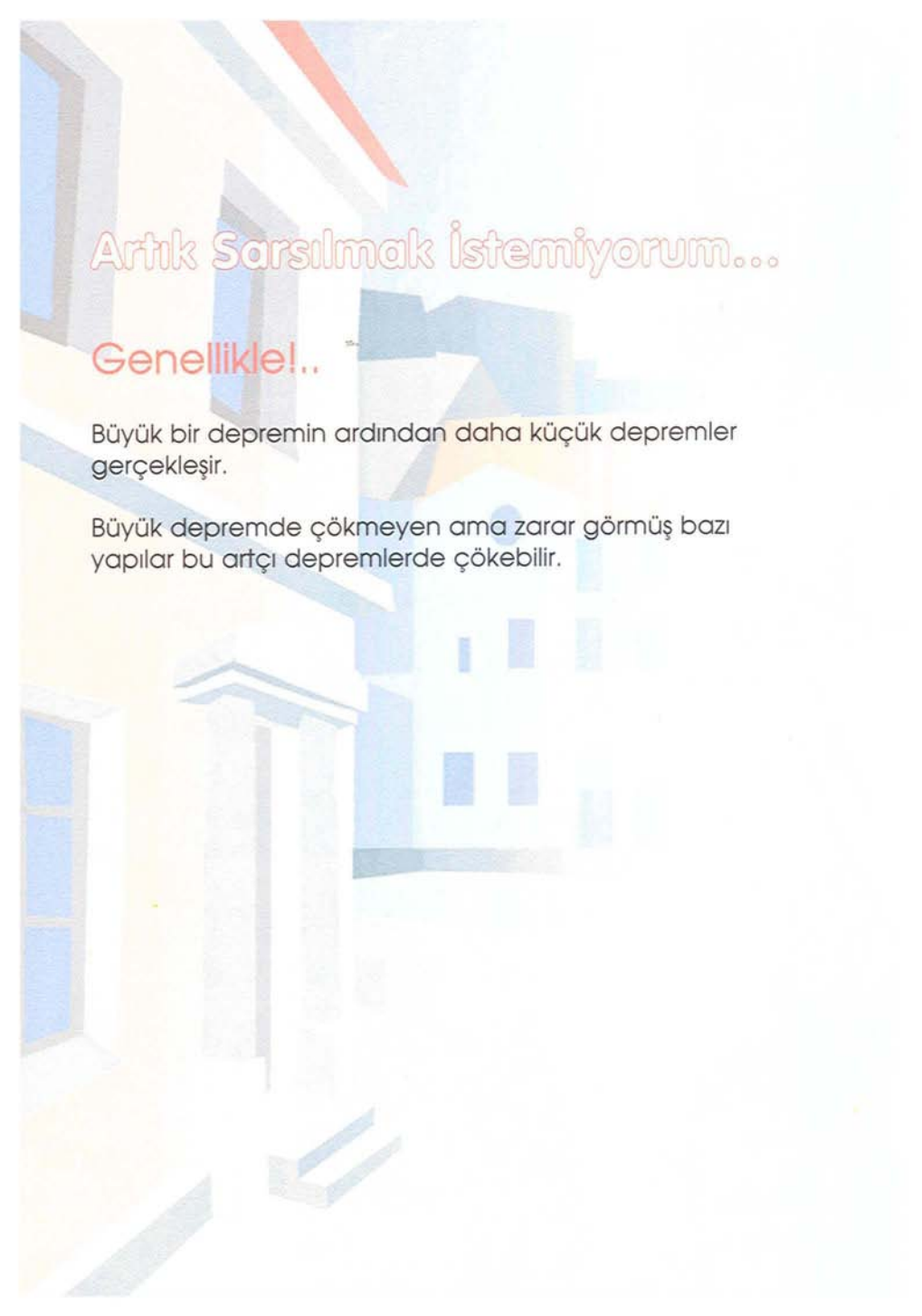
Bunlardan başka gerekli olabilecekler:

Sürekli kullanmak zorunda olduğunuz ilaçlar:

.....
.....

Tüm bunları sizce güvenli olan, unutmayacağınız bir yerde saklayın.

Artık Sarsılmak İstemiyorum...

Genellikle!..

Büyük bir depremin ardından daha küçük depremler gerçekleşir.

Büyük depremde çökmeyen ama zarar görmüş bazı yapılar bu artçı depremlerde çökebilir.

Deniz Kıyısında Yaşıyorsanız...

Genellikle...

Denizdeki deprember dev dalgalar yaratabilir. (Bu dev dalgalara "tsunami" denir.)

Bu dalgalardan korunmak için yakında bulunan yüksek bir yere doğru koşmak ya da kıydan olabildiğince uzaklaşmak gerekir.

